Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте

СВОБОДА

„Въ своей хатѣ своя правда

И сила и воля"
Шевченко.

И чужому научайтесь
Свого не цурайтесь,

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Число 26 | ДЖЕРСІ СІТІ. Н. Д. Середа 8-го Августа 1894. | ГОДЪ II

До Рускихъ священниковъ патріотовъ въ Америцѣ.

Днесь зъ великою покорою звертаюсь до Васъ Вч. отцѣ духовнй зъ дуже горячою прозьбою не въ моей власнôй справѣ, але въ справѣ руского американьского народа. Сли будете такъ ласкавй мене выслухати, то стану говорити, – сли нѣ, то таки мовчати не буду. Але знане менѣ надто добре ваше патріотичне серце и протое, въ надѣи що мене выслухаете, – починаю. Нема на свѣтѣ такого стану, въ котрôмъ бы можна такъ много доброго зробити для люцкости, якъ въ станѣ свяшеническôмъ.

Банкеръ зъ каблуковатымъ носомъ, сидить загребаный межи книгами а его мысли лишень самй цифры. Зъ великою увагою порôвнюе страту и зыскъ и крôмъ того ничъ на свѣтѣ го не обходить,

Цѣсарскій урядникъ сидить при столѣ мовъ бы тамъ выросъ и нотуе страницѣ великихъ книгъ, на котрыхъ лишенъ люцка кривда та бѣда пописана, котрой ôнъ не порадить хоть бы и хотѣвъ, бо тогда стративъ бы свое становище.

Але священникъ, сли перенятый духомъ Христа, жіючи посередъ бѣдного, нужденного, покривдженого народа мае широке поле, до дѣланя доброго и, нѣкто въ свѣтѣ не може му перешкодити, посвятити себе въ користь другихъ.

Священникъ, вѣрный завѣщанію свого учителя Христа, буде мôгъ дѣлати навѣть чуда тамъ, де иде о добро другихъ. Священникъ яко посередникъ мѣжь Богомъ а людьми, яко душпастырь, яко учитель правды, яко ангелъ потѣхи и осолоды, есть неодступнымъ товаришемъ чоловѣка, подорожуючого по сей земли, ôдъ колыски ажь до гробу. А въ той подорожи хоть короткой але небезпечной, що крокъ, мае священникъ нагоду робити добро. На се беремо ясный доказъ зъ нашой рôдной исторіи ще зъ недавыхъ часôвъ. Коли въ Галичинѣ дана була народу рускому свобода а скасовано проклятy панщину тодѣ руске священьство показало всему свѣту свою любовъ ко народу, свою желѣзну волю и постоянность робити добре для невôльниковъ выйшовшихъ на волю. Забракло бы намъ часу и мѣсця, наколибъ мы хотѣли вычисляти подрôбно тіи великй заслуги, якй положило наше священьство около добра такъ душевного якъ и матеріального для руского народа. Тутъ скажемо тôлько такъ: сли днесь Русины въ Галичинѣ и на Буковинѣ зробили уже широкй кроки въ поступѣ, въ просвѣтѣ и цивилизаціи, въ самопôзнаню національнôмъ, въ літературѣ, въ полѣпшеню свого економичного положеня, – тое все маеть ся найперше завдячити рускому патріотичному клиру, котрый першій взявъ ся до працѣ нетôлько на полю духовно нравственнôмъ, но и на народно-культурнôмъ.

Таке саме поле до попису дѣлати добро, въ користь нашого народа, мають и ту въ Америцѣ нашй духовнй отцѣ патріоты. Свою патріотичну дѣяльность най зачнуть голошенемъ въ церквѣ по науцѣ духовной о „Союзѣ" и доступнымъ для всѣхъ зрозумѣлымъ способомъ, най выяснять велику вагу, значене и цѣль народной органічаціи; особенно най пôднесуть ей потребу тутъ въ Америцѣ и най горячими словами заохочують вѣрныхъ до вписаня ся въ „Союзъ."

Тутъ треба перенятися самымъ великостію и далекосяглостію той ідеи: злучити розсѣяныхъ Русинôвъ въ одну родину, дебъ одинъ за всѣхъ а всѣ за однымъ стояли непохитно.

Наколи народъ пôйде зъ голосомъ своихъ ревныхъ духовныхъ отцѣвъ и въ „Союзѣ" буде якихъ 20.000 Русинôвъ. – чи тодѣ браковалобъ намъ гроша на заплачене задовженыхъ церквей, на будоване школы де треба, на спроваджене книжокъ до читалень? – Нѣ. Чи Народный Дôмъ" не можнабъ тогда поставити за рôкъ? — Такъ. Чи не моглибъ мы мати свôй банкъ, свою конторy спродаваня шифкартъ, вымѣну и посылку грошей? Могли. Чи всѣ Русины не удавалибъ ся до своей нарôдной институціи, вмѣсто збогачати нѣмцѣвъ, жидôвъ? Днесь, сли хоче русинъ купити собѣ книжочку до молѣня, мусить ю купити ôдъ жида и дорого заплатити. Чи се не ганьба та не соромъ намъ?...

Духовнй Отцѣ!

Нарôдъ зъ своей стороны зробивъ все, що було въ его силѣ и то ще въ якихъ тяжкихъ обставинахъ! Русинъ, опинившись въ Америцѣ, перетерпѣвъ богато а богато ôдъ тутейшихъ айрискихъ и иншихъ робôтниковъ, нѣмъ и для него знайшлась яка робота. Тяжко запрацюваного цента не жаловавъ дати на церковь де она ставилась и на приходскій дôмъ и на иншй выдатки тягнувъ ся якъ мôгъ. Теперь наколи суть священники и нарôдъ на нихъ платить, – справедливôсть сего хоче, щобъ и священники ему за те ôддячували ся тымъ, щобы тіи неограничовали свôй кругъ дѣйствія лишень въ церквѣ, але и поза церквою для его добра працювали. Чоловѣкъ мае потребы не тôлько душевнй але и тѣлеснй; онъ не тôлько есть призначеный до вѣчного житя за гробомъ, але и мусить перебувати якійсь часъ, Богомъ назначеный, тутъ на земли. Въ церквѣ научае ся его закону божого, пôсля котрого мае поступовати, щобъ безсмертна душа разомъ зъ обновленымъ зъ тлѣнія въ нетлѣнность тѣломъ, могла получити вѣчне щасте, котре мѣстить ся въ зрѣнію лица божого. Коли священникъ скôнчивъ въ церквѣ, тодѣ зачинае свою працю въ школѣ. Тутъ священникъ близше и докладнѣйше пôзнае свою духовну вôвцю. Тутъ зробить спостебежене о хибахъ нерозвитого розуму, и не буде чудоватись, але всѣма силами постарае ся о те, щобъ нарôдъ, окрôмъ откровенныхъ Богомъ правдъ, пôзнавъ тіи правды, що вѣки складались въ ихъ здобутю для добра люцкости. Церковь безъ школы не осягне своей цѣли якъ въ самôмъ дѣлѣ повина. Чоловѣкъ, котрый просвѣщеный и мае охоту и цѣкавôсть посвятити часъ читаню добрыхъ и мудрыхъ книжочокъ, то скорше зрозумѣе слово боже голошене въ церквѣ, и буде памятати и свое жіте до того застосовувати

Ото поле до дѣланя для рускихъ священниковъ патріотôвъ: закладати школы такъ вечернй для дорослыхъ, якъ и дневнй для дѣтей. Але такому дѣлу треба ôддатись тѣломъ и душею и всѣми силами.

Треба розминути ся зъ гадкою: „Я тутъ въ Америцѣ вмерти не гадаю" добре, але доки ту, робѣть початокъ и ведѣть дѣло доки зможете, а нарôдъ за одходячимъ ревнымъ духовнымъ посумуе, а за умершымъ заплаче!..

Такъ само просить ся отцѣвъ духовныхъ, котрымъ лежить на серцю добро народа, най пôдносять свôй пастырскій голосъ въ справѣ складокъ на „Народный Рускій Дôмъ въ Америцѣ и най при всякой случайности збирають жертвы на тую гуманную цѣль.

Ото суть пекучй потребы нашого люду тутъ въ Америцѣ, котрй конечно треба заспокоити; ото суть задушевнй бажаня руского народу, котрй духовнй отцѣ мають постаратись перепровадити въ дѣло; отъ чого нарôдъ домагаесь ôдъ своихъ духовныхъ и народныхъ проводирôвъ.

Въ надѣи, що отцѣ духовнй згадавши же колись въ книзѣ живота будуть записанй дѣла всѣхъ и исторія колись спомяне ихъ добрй дѣла, неôдмовлять нынѣшному прошенію и будуть ревно дѣлати для славы Божой, для спасенія имъ повѣреныхъ душъ и для добра руского американьского народу.

Зъ глубочайшимъ уважанемъ „Свобода"

Холера ширить ся.

Дуже сумнй вѣсти доходять зъ Галичины о появившой ся тамъ холерѣ. Одинъ лѣкаръ зъ Залѣщикъ пише такъ: не дасть ся описати зъ якою скоростію умерають люде пораженй холерою. Тутъ захорувавъ, а вже по годинѣ везуть до гробу. Мѣсто Залѣщики пусткою стоить. Всяка робота по варстатахъ утихла. Богатшй выѣхали въ иншй стороны, щобъ утѣчи передъ тымъ страшнымъ ворогомъ. А бѣднй люде, позамыкавши свои жилища, ходять по улицяхъ мовъ мерцѣ повстававши съ своихъ гробôвъ. Оденъ йде, а тамъ другій уже паде на землю и конае.

Страшно дивитись на тое знищене, яке холера робить въ своимъ походѣ. Въ селѣ глухо и сумно а на цминтарѣ все а все свѣжи могилы.

Землю трупомъ
Начиняють,
„Со святыми"
Не спѣвають.

Чому Господь все такъ карае той край то повѣнями, то посухою, то холерою? За оденъ тяжкій грѣхъ нашихъ ворогôвъ, котрй святотацкими руками здняли зъ рускихъ церквей трираменнй кресты. Ото за що Богъ карае и хоче щобъ на руской земли, на рускихъ церквахъ знову засіяли тій самй кресты – а тодѣ все лихо устане.

Увага.

Уже рôкъ минае якъ посылаемъ „Свободу' въ свѣтъ. Богато маемо такихъ, що ще не заплатили, – протое просимо щобъ пôслали предплату сей часъ, бо бôльше такимъ газету ВЫСЫЛАТИ НЕ БУДЕМО.

Редакція

SVOBODA (LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата рочна 2.00

До старого краю.......... 2.50

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресою:

To "Svoboda" Printing Office 247 Warren Str. Jersey City, N. J.

Наша газета выходить що тыждня въ Середу.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All money or money orders should be addressed to: „Svoboda" Printing Office 247 Warren Str. Jersey City, N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J., as second class mail matter.

ЩО ЧУВАТИ въ СТАРОМЪ КРАЮ.

Допись зъ Галичини.

Запевно не одень нашь краянъ, що жіе въ Америцѣ, носить ся гадкою вернути на родину хотяй и того року. Но унасъ якось не усмѣхае ся надѣя на добрый рôкъ. Сегорôчнӣ уроджай суть непотѣшаючӣ. Въ Нѣмеччинѣ, Угорщинѣ, Франціи и Швеціи въ наслѣдокъ безнастанной слоты, надѣють ся слабенького урожаю. Одна надѣя же ще въ Росіи буде досить жита до вывозу. Але и тамъ въ многихъ губерніахъ черезъ слоту повыгнивала пшениця и жито не вдало ся, хиба одинъ овесъ буде хороший. У насъ въ Галичинѣ стара бѣда буде зимувати таки на добре и кто ще зна чи не зъ холерою, котра уже шукае ôдъ теперь по селахъ когобъ взяти тай ôдъ бѣды увôльнити.

Съ того выходить таке: що кто мае яку таку роботу въ Америцѣ, най сего року не спѣшить ся до краю.

ЩО РОБЛЯТЬ ЖИДЫ ВЪ УГРАХЪ.

По скôнченôмъ голосованю о цівильныхъ шлюбахъ лат. біскупъ Константинъ Шустеръ зъ Вацъ 80 лѣтный старецъ, йшовъ собѣ спокôйно до дому. Наразъ великій тлумъ жидôвъ напавъ на него и почали плювати, бити палками доки нескервавили бѣдного старця. На щасте переходивъ туды и протестанскій біскупъ Зеленка и той оборонивъ Шустера. О тôмъ фактѣ доносить газете „Magiarorsag."

Батько хотѣвъ забити жида а забивъ власного сына.

Се стало ся въ одномъ селѣ коло Бережанъ. Нашъ селянинъ спродавъ жидови Барбъ весь свôй цѣлорôчный зборъ меду и взявъ завдатку ôдъ жида 50 злр. Але якось потому не мôгъ доставити товару, заявивъ жидови же готовь ôддати завдатокъ и ôдшкодоване, яке рабинъ мавъ назначити. Ну згода. Рабинъ казавъ дати нашому селянинови 10 злр. жидови. Такъ и стало ся. Выйшовши зъ дому рабина, оба вступили до шинку одного и другого ажь до вечера. Вечеромъ люнувъ сильный дощъ, а нашь селянинъ, котрый не далеко мешкаа̂, запросивъ жида щобъ тôй у него переночовавъ. Жидъ згодивъ ся, бо далеко було му йти до дому. Господарь постеливъ въ стодолѣ жидови и заперь за собою мôцно дверѣ. Жидиско, будучи самъ на самъ замкненый въ малой стодолѣ, почавъ бояти ся и думати собѣ, що щось зъ нимъ не добре дѣеть ся. Хотѣвъ выйти, було трудно. Въ кôнци удало ся му ôдтворити заднӣ дверѣ и такъ выйти середъ ночи зъ непевноӣ стодолы. Тымчасомъ вернувъ сынъ нашого селянина зъ корчмы напитый а увидѣвши отверти дверѣ до стодолы, пôйшовъ и положивъ ся спати на те саме мѣсце, котре було постелене для жида гандляра. Коли жидъ йшовъ черезъ село, здибавъ го жандармъ, а незнаючи жида, спытавъ ся: зъ ôдки ôнъ йде у таку пôзну пору. Жидъ оповѣвъ всю свою пригоду дня, але немаючи нѣякихъ паперôвъ, жандармъ не повѣривъ его словамъ, но казавъ вернути ся зъ нимъ до того господаря, щобы удостовѣритисъ о точности особы жида. Наколи по кôлька кратнôмъ стуканю до дверей нѣкто не озôзвавъ ся, тодѣ жандармъ гнѣвно вдаривъ кольбою о дверѣ и такъ вôйшовъ въ хату въ той хвилѣ, коли селянинъ мывъ свои скровавлени рукӣ. За жандармомъ всунувъ ся до хаты и жидъ. Селянинъ уидѣвши жида, крикнувъ зъ переляку: „та же я тебе теперь забивъ." Жандармъ сейчасъ заарештовавъ убійцю и пôйшовъ до стодолы, подивити ся, кого ôнъ забивъ вмѣсто жида. Въ стодолѣ лежавъ весь въ кровѣ зъ пôдрѣзанымъ горломъ уже не живый сынъ селянина, яко жертва помылки злонещосного ôтця, котрый мавъ гадку вернути ся до стодолы, щобъ взяти гроши ôдъ забитого жида а трупа сховати.

Великій огонь навѣстивъ знову мѣсточко Вижницю. Огонь выбухъ въ ночи и лютивъ ся до первой годины по полудни. Погорѣло 27 хатъ и то такп въ серединѣ мѣста.

Страшна пригода зъ громомъ лучила ся въ селѣ Шоломыи повѣта бобрецкого въ Галичинѣ. Була вечерня, коли грôмъ вдаривъ въ копулу церкви и роздѣливъ ся: одна часть пôйшла бокомъ церкви и вырвала полосу дощокъ зъ горы ажь до долу, а друга дôсталась до захристіи. Середъ того у внутрѣ церкви священникъ спѣваючи, почувъ немовъ гукъ зъ моздзѣра и приклякъ а пôднесши ся и докôнчивши спѣвъ оглянувъ ся на церковь и побачивъ, що люде почали падати одинъ за другимъ якъ снопы, такъ що за хвилю стоячихъ лишило ся кôлькоро людей, мѣжь ними и дякъ. Священникъ вразъ зъ дякомъ кинувъ ся мѣжь попадавшихъ и почали ихъ подносити, Много прійшло до себе и взялися выносити зъ церкви тыхъ, котри остали ся непритомными. Опôсля показало ся, що одинъ 28 лѣтный господарь зôставъ забитый а решта тôлько громомъ поражениӣ и покалѣчениӣ.

ЩО НОВОГО въ АМЕРИЦѢ

St. Louis Mo. На коліовой лініи St. Louis и San Francisco напали розбôйники на особовый тренъ щобъ го зрабовати; але служба трену, не стративши ôдваги зъ револверами въ рукахъ ôдперла нападъ.

Чикаго. Коліовӣ стрейкӣ, о котрыхъ мы уже скôлько разôвъ писали, ще не скôнчили ся. Робôтники безъ працѣ, не перестають сходити ся на зборы и радять шобъ не пôддати ся. Новӣ робôтники, котрӣ заняли мѣсто старыхъ, вертають кождый день калѣками то безъ рукъ, то безъ нôгъ або и на смерть забитӣ. Компаніи тримають се въ тайнѣ щобъ не датись пôдъ ноги старымъ робôтникамъ.

Въ Шамокінъ робота йде добре, якъ намъ пишуть. Брехи рединской компаніи роблять 5 днѣвъ въ тыждни а другӣ тôлько три дни. Union Coal робить що дня. Бреха Luke Fidler робить кождого дня по 8 годинъ.

⁂

Джерсі Сіті. Робота въ цукровни йде добре и по иншихъ фабрикахъ уже полѣпшало ся.

⁂

Теперь, тôлько народа йде до старого краю, що треба собѣ замовити и купити два, або три тыждне наперѣдъ, сли кто хоче знайти мѣсце для себе на шифѣ.

⁂

Бѣда сальонистамъ.

Лат. бискупъ Watterson, зъ Огайо выдавъ обѣжникъ до свого клиру и до всѣхъ католицкихъ братствъ не тôлько въ его епархіи, але по цѣлôмъ штатѣ Огайо, въ котрôмъ приказуе цѣлковите встримане ся одъ упиваючихъ трункôвъ и кождый католикъ, котрый не буде повиновати ся тому приказу, не буде припущеный до братства – а если есть сальоністомъ, также до братства не може належати.

Гаке розпоряджене, ще потверджене папскимъ делегатомъ, зробило велике вражѣне на сальоністôвъ а найгôрше протестують противъ апостольского делегата, котрый причинивъ ся до того и потвердивъ „указъ" бискупа Watterso-на.

⁂

На одномъ весѣлю въ Мт. Кармелъ Па. неякій John Morton покалѣчивъ ножомъ пять угрôвъ, зъ котрыхъ двохъ умерло.

⁂

Philipsburg Pa. Въ тутейшихъ майнахъ и на околицю зачнуть робити назадъ 8000 майнерôвъ. За тону бересь 40 цнт.

⁂

Нашъ честный дописователь Василь Лабуда зъ Мт. Кармель намъ пише: у насъ робота йде досить добре и нашӣ братя Русины здоровӣ и веселӣ, звивають ся коло роботы, якъ въ краю на жнивахъ Туть малисьмо ажь два пікніки на доходъ церкви, забава выпала дуже хорошо.

Одно смутне доношу, що нашого старенькиго патріоту, Михайла Адзиму напали тутейшӣ ловфры и тяжко побили.

⁂

Іосифъ Гунтъ, мешкаючій на другой ав. въ Ню Йорку женатый и отецъ четверо ще маленькихъ дѣтей, забивъ жену а потому себе. Онъ бувъ божевôльный.

⁂

Якъ зачалась вôйна межи хинами и японцчиками, то 50 тысячъ ôдважныхъ хинчикôвъ втѣкло до Америки, але ихъ одослано назадъ. Гôрка ихъ доля – бо кождого такого чекае смерть черезъ зôтнене головы,

⁂

St Louis Mo. Представитевителѣ соціалистічной партіи, прихильники такъ званой: „Single Tax-system и делегаты „of Federated Labor Union, заложили нову політичну партію. котра при будущихъ выборахъ на президента завдѣе много клопоту одной и другой сторонѣ т. е. демократамъ и републиканамъ.

⁂

Станъ державного скарбу въ послѣдныхъ дняхъ выносивъ 119 міліонôвъ дол. зъ котрыхъ 52 міліоны припадае на резерву золота.

⁂

Въ протягу чотырохъ лѣтъ одъ року 1889. – 1892. въ Соединеныхъ Штатахъ сѣверной Америки було 20 тысячъ караныхъ смертію 338 було згинуло громадскимъ судомъ (lynch) а 331 судовою дорогою.

⁂

Капітанъ Фрітшъ, котрый постановивъ на малôмъ човнѣ переѣхати атлянтикъ, выѣхавъ 7. Августа зъ Ню Йорку въ небезпечну подорожь.

Поліція въ Мілваукм Віс. арештовала 9 лѣтного хлопця, котрый бувъ пôдпаливъ въ одномъ тыжднѣ 5 стаень, а то длятого, якъ сказавъ въ поліціи, абы приглядати ся якъ огнева стражъ скоро бѣжить по улици до огню.

Філаделфія.

Въ тôмъ мѣстѣ 9. Августа бувъ великій огонь. „Philadelphia Ball Park" и окружаючӣ домы и инши забудованя згорѣли. Шкоду цѣнять на 100. 000 долярôвъ. Огонь повставъ коло одинайцятой годины передъ полуднемъ.

Washington.

Дня 6. Августа зôставъ потверженый черезъ сенатъ законъ проти анархистôвъ, пôсля котрого мають выдаляти зъ Америки иностранныхъ анархистôвъ и на будуще такихъ до Америки не допускати.

Сенаторъ Irby здорово клене.

Сенаторъ Irby назвавъ законъ о реформѣ цла humbug и ошуканьствомъ, а Clevelanda назвавъ гипокритомъ и ошуканцемъ, и що ôнъ не есть демократомъ, але аристократомъ.

АМЕРИКАНСКА РУСЬ.

Наше народне човно мѣжь тôльки иншихъ народныхъ суднôвъ, пустило ся на широкй воды американьского житейского океану.

Иншй народнй судна зъ напятыми вѣтрилами при спріяючôмъ вѣтрѣ, поплыли далеко и знайшли для себе безпечну пристань и розгостили ся мовъ у себе въ дома. Наше народне судно було бы такъ само доплило до своей пристани, слибъ у него бувъ добрый керманичъ, здоровй гребла и вѣтрила розпущенй въ народнôмъ напрямку. Але хоть пôзно то все таки и наше народне човно пливе хоть поволи то все впередъ.

Хоть пôзнѣйше почали мы праювати на народной нивѣ, то все таки робота йде впередъ. Радôстна ознака що мы яко нарôдъ живемъ, есть то закладане шкôлъ и читален. По всѣхъ рускихъ осадахъ берутъ ся патріоты до закладаня шкôлъ.

Пару днѣвъ тому назадъ отворено школу и читальню въ Джерзі Сіті. Наколи упорядкуеть ся одна и друга, тодѣ наступить публичне „отворене“ школы и читальнѣ.

Щасть Боже до народного дѣла!

Хвальна Редакція!

Ансонія.

Въ св. писанію стоить: иншй есть кто сѣе, а иншй кто плодъ збирае. Такъ часто бувае. Оденъ трудивъ ся, ночи не доспавъ, намокъ ся, наголодовавъ ся, доки не обробивъ поле и посѣявъ зерно, а другй приходять до готового, спожйвае плоды, а тогс що сѣявъ навѣть не спомянуть.

У насъ въ Ансоніи творить ся щось то саме. Нѣмъ ще „Свобода“ не була пôднесла свого могучого голосу и непроговорила до руского загалу слово науки и правды, поодиноки патріоты трудили ся, якъ и де могли для добра народа и закладали братства.

Нынѣ настають иншй, и кажуть: старыхъ въ кутъ, бо мы сами уже знаемо дорогу. Але кто вказавъ? У насъ [illegible]лобъ ся богато де чого [illegible]брого зробити, сли бы бу[illegible] года и не дѣлились. Але е[illegible] въ Бозѣ надѣя, що якось [illegible] поправить ся и буду щасливый подѣлити ся веселою вѣсткою.

зъ поважанемъ

І. Вархоликъ.

Пригадуемо нашимъ братямъ Русинамъ, що мы уже разъ писали и просили, що бы намъ доносили, зъ всѣхъ сторôнъ Америки кôлько де Русинôвъ жіе. До сего часу получили мы одну звѣстку зъ Міннеаполісъ а теперь другу зъ Алэґени Пітсбургъ въ той справѣ.

Въ Алеґени-Пітсбургъ есть православная церковъ св. Александра Невского и числитъ въ самôмъ мѣстѣ 311 душь. а почисливши съ тыми що мешкають наоколицю, то буде разомъ 609 д. рускихъ. Тіи Русины походять зъ Угоръ и зъ Галичины,

К.

Спаси Бôгъ за звѣстку нашимъ тамошнымъ братамъ и просимо щобь зъ другихъ сторôнъ давали зчати русины о собѣ.

Редакція „Свободы.

ЗЪ ШИРОКОГО СВѢТА.

Англія.

* Архиҝнязь Вілгелмъ внукъ австрійсого цѣсара уже не жіе.

Архикнязь буваючи тодѣ въ Баденъ, де есть его лѣтный дворець; одного дня сѣвъ на коня и поѣхавъ на прогулку. Нещасте хотѣло, що якъ разъ переѣжджала електрична кара. Кôнь сполошивъ ся и поваливъ го на землю. Упадаючи съ коня, архикнязь такъ сильно вдаривъ головою о камѣнь, що за пôвъ годины закôнчивъ житє.

Франція.

Мордерця. котрый забивъ бувъ президента француҙкой републики, зôставъ того мѣсяця осудженый на смерть зôтненемъ головы. Коли ему читали засудъ смерти, мордерця не обявивъ жадного страху, но смѣючись зокричавъ: най жіе анархизмъ!

Дня 6. Августа розпочавъ ся великій процесъ противъ анархистôвъ. Оскарженыхъ естъ всѣхъ 30, мѣжь котрима находитъ ся 4 женщинъ чистой анархистичной крови. Президентъ суда Dapras веде цѣле судове слѣдство. Цѣла европейска праса зъ нетерпеливостію очѣкуе результату сего процесу.

Нѣмеччина.

Нѣмецкй урядовй газеты подали вѣсть, що права стѣняючй рухъ и дѣяльность социялістôвъ, будутъ предложенй парляменту до потверджения. Слибъ до того прійшло, тогда безперечно выбухне домова вôйна, бо нынѣшна Нѣмеччина есть вся перенята духомъ и засадами социялізму.

Хины и Японія.

Вôйна продовжаетъ ся. Японьске войско горою и надѣя цѣлковитой побѣды усмѣхаеть ся зъ стороны послѣдныхъ.

Дотеперь на морѣ японьска фльота побѣдила, але якъ прійде битись на сухопути судьба рѣшить.

Росія и Англія зъ нетерпеливостію ожидають кôнця и результату, бо тіи двѣ державы мають свои интереса въ Кореи, о котру теперь ведесь вôйна.

Росія.

Зъ Одеси пишуть: Въ селѣ Поляны одна женщина зъ двома дѣточками вышовши по службѣ божой зъ церкви, вылѣзла на церковну вежу и зъ ôдтамъ почала кидати дѣти одно за другимъ, котрй ôдразу згинули а наконецъ сама хотѣла скочити зъ вежи въ самоубійчôмъ намѣрѣ, але була затримана. Потôмъ показало ся що женщина була божевôльна.

Въ Миньску выбухъ страшный огонь и знищивъ одну часть мѣста до щенту.

Дня 7. Августа въ царской палатѣ въ Петербурзѣ ôдбувъ ся слюбъ Великой Княгинѣ Ксенѣ дочки царя зъ Великимъ княземъ Александромъ Михайловичемъ. По окôнченю слюбного обряду, дано сто сальвъ зъ пушокъ. При слюбѣ були: Королева Греціи, престолонаслѣдникъ Даніи и и иншй достойники.

Испанія.

Поoцесъ противъ онархиста Santiago Salvador, котрый бувъ кинувъ бомбу въ театрѣ въ Барцелонѣ, скôнчивъ ся тими днями въ Мадритѣ и анархисту осуджено на смерть.

Въ Мадритѣ давъ доказ надзвычайной ôдваги оденъ голярь, котрый с закладъ, влѣзъ до клѣтки льва, намыливъ и холоднокровно оголивъ до чиста, помимо того що левъ нетерпливо бурчавъ.

Пожертвовали дальше:

НА НАРОДНЫЙ ДОМЪ ВЪ АМЕРИЦѢ

Юстіянъ Криницкій 1.00

Кто дасть на „Народный Дôмъ“, такъ само якъ бы давъ на церковь.

СВѢТЪ ЗА ОЧИ.

Авторъ той поезіи, котру тутъ подаемъ малюе чорну годину выходу рускихъ людей изъ родинного села за панщины, що пускались въ свѣтъ за очи, абы на панôвъ не робити. Сю поезію можна застосовати до выходу Русинôвъ зь рôдного краю до Америки, котрыхъ бѣда змушае йти въ свѣтъ за очи такъ старыхъ якъ и молодыхъ, парубкôвъ и дѣвчатъ.

ВЪ СВѢТЪ ЗА ОЧИ!

I

Раннй зорѣ середъ неба
Мерехтѣли,
Якъ лебедѣ тиху воду
Сколотили. –

Не лебедѣ злопотѣли
Крилонькамп:
Выходили бѣднй людо
Зъ дѣтоньками. –

У незнану выбирались
Сторононьку,
Покидали свою рôдну
Родиноньку. –

Покидали рôднй хаты
Безъ опѣки,
Вандрували за далекй
Горы рѣки. –

„Може рѣчку глубокую
Цереплынемъ
А у рôдной сторононьцѣ
Марно згинемъ.

„Ой чужая сторононька,
Чужй люде,
Та вже гôрше на всѣмъ свѣтѣ
Намъ не буде!

Ой далека сторононька
И незнана.
А у рôдной що заробишь
Все для пана.–

„Опадають чорнй руки
Вôдъ роботы,
Марне гинуть нашй дѣти
По пôдъ плоты. –

„Та не жаль намъ працювати
Гарувати,
Абы пальцѣвъ изъ голоду
Не глодати!“

II

Закувала зазуленька
У городѣ;
Ой прощала мати сына
На вôдходѣ. –

Не жури ся, не вбивай ся,
Рôдна мати,
Не дамъ тобѣ старѣсенькой
Загибати. –

„Ой буду я заробляти
Гроши бѣли,
Буду тобѣ посылати
Що недѣли. –

„Та хоть руки попôдходять
Мозолями,
Буду знати: що зароблю
Все для мамы. –

III

Ой на дубѣ воркотѣли
Голубята;
Выходили до сходъ сонця
Спротята.
Хилкомъ, нишкомъ черезъ лозы
І яруги,
Утѣкали изъ паньской
Изъ услуги. –

Забирали всѣ достатки
О пôвночи:
Робучй добрй руки,
Чорнй очи. –

Заробили богачеви
Повнй скринѣ
А втѣкали въ полатанôй
Киндачинѣ. –

Подиви ся мôй миленькій
Берегами–
Чи не женуть окомони
Та за нами?“

„Женуть. женуть, моя мила
Два шандари,
Не дадуть намъ молоденкимъ
Жити въ пари.“

Стали они по тôмъ боцѣ
За водою:
„Вже теперь насъ не розлучать
Изъ собою!“

(дальше буде.)

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa

Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. J. Konstankiewich
144 South Franklin Str.
Shamokin Pa.

* Звертаемъ увагу всѣхъ нашихъ Русинôвъ, що маемо на складѣ всякй книжки шкôльнй букварѣ, читанки, ôдъ першой до третой клясы. Маемо также всякй поучаючи книжки зъ общества „Качковского“ и другихъ. Маемо Молитвословы „Кормъ Души“ Естъ то одна зъ найкрасшихъ книжокъ до моленя зъ чотырома кольороваными образками и 50 на чорнôмъ тлѣ. Такъ само маемо Исторію Руси и книгу о „Наслѣдованю Іисуса Христа“ Тіи книжки повинни находити ся въ кождой хатѣ руского робôтника.

„Свободу читай а не забувай и гроши за ню прислати.

***

Молись, трудись, тверезись, учись, до „Союза“ запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, „Свободу“ читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ льотерію не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“ ану скинтесь по центови! Се не запоминайте!..... Буде зъ васъ!